

Kommunstyrelsen

2023-08-22

Dnr KS 2023-412

Boverketremiss@boverket.se

Ref: 2787/2022

Yttrande över - Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan

Boverket har översänt förslag till föreskrifter om översiktsplan och tillhörande beskrivning av konsekvenser.

Generellt

Linköpings kommun ser positivt på förslag till föreskrifter och välkomnar den utveckling och de tids- och kvalitetsvinster som kommunen liksom Boverket bedömer att föreskrifterna på sikt kommer att leda till. Kommunen anser att förslaget stämmer väl överens med de krav som finns på en översiktsplan i plan- och bygglagen och tror att föreskrifterna kommer kunna bidra till både en mer effektiv samhällsbyggnadsprocess och en mer användbar och lättläst översiktsplan.

Om den förändringen som föreskrifterna är en del av

Linköpings kommun anser att ingen aktör tillräckligt beskriver den samlade förändringen av översiktsplaneringen som sker just nu som följd av ändringar i lag, förordning och att det tillkommer föreskrifter. Kommunerna behöver ha en *samlad* förståelse av vad statlig styrning mot mer kontinuerlig översiktsplanering och digital, nationellt enhetlig översiktsplaneinformation innebär vad gäller nytt arbetssätt med översiktsplanen.

Kommunen anser det är positivt att föreskrifterna omfattar allt innehåll i översiktsplanen till skillnad mot tidigare modeller, vilket hjälper kommunerna att dra nytta av översiktsplanen i andra delprocesser. Linköpings kommun vill dock framhäva att det även behövs en kulturförändring inom översiktsplaneringen i Sverige för att nyttorna ska realiseras till fullo. Idag bedömer kommunen att framtagandet av översiktsplanen i många fall har större kommunikativ betydelse än den faktiskt antagna planen. Kommunen ser att föreskrifterna innebär en förskjutning där själva översiktsplanen får mer genomslagskraft, en förändring som Linköpings kommun välkomnar. Detta innebär dock ett behov av att förändra arbetssättet i Linköpings kommun gällande översiktsplaneringen och troligtvis för fler kommuner därtill.

Ändringar av översiktsplanen

Linköpings kommun anser att innebörden av föreskrifterna inte beskrivs i tillräcklig utsträckning avseende hur det påverkar det nuvarande arbetssättet med separata ändringar i form av fördjupningar och tillägg. Kommunen anser att det är en brist att det kontinuerliga arbetssättet med översiktsplanering inte har utvecklats parallellt med framtagande av föreskrifterna och kommunen är övertygad om att arbetssättet behöver utvecklas med den digitala informationen som utgångspunkt. Detta behov kommer framgå mer tydligt efter att kraven på digitalisering och enhetlighet har omsatts och kommunerna har en digital översiktsplan som de förväntas utveckla kontinuerligt enligt plan- och bygglagen. Linköpings kommun tror att regelrätta ändringar av översiktsplan blir överflödiga när vi arbetar i en digital, samlad översiktsplan.

Om sättet att bedriva kontinuerlig översiktsplanering på inte utvecklas, utan även fortsättningsvis kan ske med hjälp av ändringar som separata produkter, innebär det att en översiktsplan består av information som kan härledas till flera olika beslut som tillsammans utgör översiktsplanen. Linköpings kommun ställer sig frågande till hur översiktsplanen i så fall ska kunna återges i sin beslutade form på ett sätt som möter kraven om tydlighet och sammanhang i plan- och bygglagen.

Sammanfattningsvis bedömer Linköpings kommun att en helt digital översiktsplan öppnar för stora möjligheter gällande ett kontinuerligt arbetssätt som bör tas tillvara i samband med en så pass stor genomgående förändring av arbetet med översiktsplanering. Möjligheten till att både presentera och arbeta med översiktsplanen som en produkt som uppdateras kontinuerligt, bör tas tillvara och beskrivas i högre grad.

Reglering genom definierade identifikationer

Linköpings kommun ser fördelarna med en enhetlig nomenklatur för översiktsplanens innehåll. Kommunen anser också att det är positivt med att översiktsplanen förtydligas gällande hur översiktsplanen ska behandla förhållanden av väsentlig betydelse. Kommunen anser att förslaget på ett bra sätt tydliggör skillnaden på planeringsunderlag och de allmänna intressen som behöver faktiska ställningstaganden.

Dock ställer kommunen sig frågande till antalet markanvändningar som föreslås. Om statens intention är att kommunerna ska kunna namnge identifikationerna på annat sätt i sin översiktsplan, anser Linköpings kommun att det inte behöver finnas flera olika typer av markanvändningar som motsvarar till exempel tätortsbebyggelse. Det ökar risken för att kommunerna tolkar användningarna på olika sätt, vilket i sin tur bidrar till svårigheter att göra analyser. Linköpings kommun anser att föreskrifterna behöver ge vissa ramar för hur stora skillnader det kan vara mellan den föreskriftsbaserade angivelsen och kommunens eget alias, för att inte riskera att det blir

missvisande för aktörer i samhällsbyggnadsprocessen. Av samma anledning bedömer även kommunen att mark- och vattenanvändning inte bör kunna överlappa varandra, eftersom det då riskerar att bli ottydligt för efterföljande skeden och i nationella sammanställningar för vad som faktiskt gäller på en plats. Kommunen anser att det är en ottydlighet som motverkar syftet bakom förändringen.

Kommunen anser även att klimatrelaterade risker är ett förhållande av väsentlig betydelse som bör redovisas under "Övriga förhållanden av väsentlig betydelse" i tabell 5 istället för en egen information i tabell 9. Kommunen ställer sig också undrade till hur påverkansområden ska redovisas enligt tabell 3. Påverkansområden är inte ett riksintresse men påverkar marken kring ett riksintresse. Kommunen noterar också att rubriken kring vilka paragrafer det hänvisas till i tabell 3 bör uppdateras.

Linköpings kommun ser ett generellt behov av att tabellerna i föreskrifterna kan utvecklas när dessa har tillämpats flertalet gånger. Kommunen bedömer att det är kommunernas konsekventa användning av föreskrifterna som bidrar till möjliga förbättringar i samhällsbyggnadsprocessen och att dessa erfarenheter bör kunna tas tillvara.

Konsekvenser av föreskrifterna

Boverket skriver återkommande att analyser och sammanställningar som är möjliga att göra när information i flera kommuners översiktsplaner är utsökbar kan ligga till grund för genomförande av översiktsplan och uppföljning av den. Linköpings kommun skulle vilja ha utförligare beskrivning kring hur genomförande och uppföljning av översiktsplan *för den enskilda kommunen* kan ha stöd i dessa sammanställningar och analyser, exempelvis som en del av arbetet med planeringsstrategin.

För Linköpings kommun

Kristina Edlund
Kommunstyrelsens ordförande